

**Egzamin certyfikacyjny
z języka polskiego jako obcego**

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

B1

POZIOM PROGOWY

INFORMACJE OGÓLNE

Ogólny opis umiejętności

Zdający powinni rozumieć pojedyncze napisy, fragmenty tekstów o długości jednego akapitu oraz kompletne krótkie teksty o tematyce określonej inwentarzem funkcjonalnym i pojęciowym oraz tematycznym (zob. *Standardy wymagań egzaminacyjnych*). Powinni rozumieć intencje pragmatyczne tekstu oraz jego główną myśl (rozumienie globalne). Powinni także umieć wyłować konkretne informacje z tekstów o przejrzystej strukturze (rozumienie selektywne oraz szczegółowe), drukowanych lub pisanych ręcznie starannym, czytelnym pismem.

Zdający powinni umieć stosować strategie ułatwiające rozumienie tekstów, takie jak: rozumienie kontekstowe, czytanie pobieżne, szybkie wyszukiwanie ważnej informacji itp.

Budowa części egzaminu – rozumienie tekstów pisanych

Ta część egzaminu składa się z 4 – 5 zadań o różnej długości i różnym stopniu skomplikowania. Kontrolą podlega rozumienie tekstu na poziomie zdania, akapitu oraz całego tekstu. Podstawą zadań testowych są, niezależnie od poziomu zaawansowania, teksty oryginalne. Na poziomie podstawowym są to przede wszystkim teksty o charakterze informacyjno-interwencyjnym lub narracje o chronologicznym układzie wydarzeń.

Sprawdzeniu podlega zarówno rozumienie selektywne (wyszukiwanie pojedynczych, zawartych w tekście informacji, umiejętność wychwycenia głównych punktów wypowiedzi), rozumienie szczegółowe (na poziomie pojedynczych słów i struktur), jak i rozumienie globalne (rozumienie myśli przewodniej tekstu i myśli jej podporządkowanych). Sprawdzane będzie także rozumienie strukturalnej i narracyjnej spójności tekstu.

Długość tekstów, będących podstawą wykonania zadań, mieści się w granicach 200-250 słów. Jest ona uzależniona przede wszystkim od rodzaju zadania, dla którego tekst stanowi materiał wyjściowy (w niniejszym zeszycie przeznaczonym do celów ćwiczeniowych zostały wykorzystane zarówno teksty dłuższe, jak i te nieco krótsze).

Rodzaje tekstów

W testach biegłości na poziomie B1 podstawę zadań stanowić będą następujące rodzaje tekstów autentycznych:

- pojedyncze napisy i ogłoszenia intencjonalne (np. *Wstęp wzbroniony!*, *Nie wychylać się!*, *Wejście obok*);

- pojedyncze napisy i ogłoszenia tematyczne (np. *Sklep czynny od 9 do 18, Remont, Muzeum nieczynne, Godziny przyjęć: 9-14*);
- fragmenty prostych (leksykalnie i strukturalnie) oryginalnych tekstów prasowych, turystycznych, informacyjnych, literackich itp., w zakresie wyznaczonym przez inwentarz funkcjonalny, pojęciowy i tematyczny;
- krótkie, oryginalne teksty prasowe, literackie, informacyjne (200-250 słów), itp. w zakresie wyznaczonym przez inwentarz funkcjonalny, pojęciowy i tematyczny.

Teksty pochodzą z gazet, czasopism i magazynów, które starają się dbać o poziom języka (np. z „Gazety Wyborczej”, „Dziennika Polskiego”, „Olivii”, „Claudii” itp.); mogą być to także fragmenty literatury pięknej lub publikacji popularnonaukowych dostosowane pod względem leksykalnym i strukturalnym do wymagań poziomu B1. Mają one charakter neutralny i nie faworyzują, ani ze względu na podejmowane tematy, ani na sposób ich prezentacji, zdających z żadnego kręgu kulturowego.

Typy zadań

Na poziomie B1 zdający mogą napotkać w testach następujące typy zadań testowych:

- zadania z jednostkami w y b o r u w i e l o k r o t n e g o ;
- zadania z jednostkami n a d o b i e r a n i e ;
- zadania z jednostkami typu p r a w d a – f a ł s z lub p r a w d a – f a ł s z – b r a k i n f o r m a c j i ;
- zadania n a u s t a l a n i e k o l e j n o ś c i :
 - porządkowanie pojedynczych, rozsypanych zdań tekstu (lub akapitu);
 - porządkowanie tekstu;
- zadania z l u k a m i :
 - uzupełnianie luk w tekście usuniętymi z niego wyrazami (z banku);
 - uzupełnianie luk w tekście usuniętymi z niego zdaniami.

Wskazówki dla zdających egzamin certyfikacyjny

Zadania można wykonywać w dowolnej kolejności, wyraźnie zaznaczając poprawną odpowiedź. Należy uważnie przeczytać instrukcję oraz zamieszczony pod nią przykład (oznaczony cyfrą 0). Czas przeznaczony na wykonanie zadań w trakcie egzaminu jest ściśle określony.

PRZYKŁADOWE ZADANIA

I. Po przeczytaniu podanych napisów proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Przykład:

0. Inwentaryzacja

Ten napis można zobaczyć:

- a) w teatrze;
- b) w sklepie;**
- c) na drodze.

1. Dwie sztuki w cenie jednej

Ten napis informuje:

- a) o promocji w sklepie odzieżowym;
- b) o obniżce w sklepie obuwniczym;
- c) o ulgowych cenach biletów do kina.

6. Przed otwarciem wstrząsnąć

To napis na:

- a) lekarstwie;
- b) mleku;
- c) winie.

2. Politechnika

Ten napis oznacza:

- a) szkołę średnią;
- b) muzeum techniki;
- c) wyższą uczelnię.

7. Zlecę szycie

To ogłoszenie informuje, że:

- a) ktoś chce gdzieś lecieć;
- b) ktoś chce dać pracę;
- c) ktoś umie szyc i szuka pracy.

3. Książka życzeń i zażaleń znajduje się u dyżurnego ruchu

Ten napis można zobaczyć:

- a) na dworcu kolejowym;
- b) w sklepie;
- c) w księgarni.

8. Uwaga! Na górze pracują!

Jest to:

- a) zaproszenie do pracy;
- b) zaproszenie na górę;
- c) ostrzeżenie.

4. Proszę wchodzić pojedynczo

Ten napis oznacza, że:

- a) do pokoju mogą wejść 2 osoby;
- b) do pokoju może wejść tylko 1 osoba;
- c) do pokoju mogą wejść wszyscy.

9. Przechodzenie przez tory wzbronione

Ten napis można zobaczyć na:

- a) stacji kolejowej;
- b) stacji benzynowej;
- c) dworcu autobusowym.

5. Prosimy o zwrot do nadawcy

Taki napis można zobaczyć na:

- a) rachunku;
- b) liście;
- c) czeku bankowym.

10. Zdrowe jedzenie wprawia w mruczenie

To reklama:

- a) zdrowej żywności;
- b) karmy dla kotów;
- c) zdrowego stylu życia.

II. Po przeczytaniu podanych napisów proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź.
_____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Przykład:

0. Przechowalnia bagażu na peronie 3

Tę informację można zobaczyć:

- a) na dworcu kolejowym;
- b) na drzwiach sklepu;
- c) przed wejściem do parku.

1. Przed zastosowaniem przeczytać ulotkę

Ten napis można przeczytać na opakowaniu:

- a) lekarstwa;
- b) gumy do żucia;
- c) makaronu.

6. Narodowy Bank Polski

Ten napis można przeczytać:

- a) w dowodzie osobistym;
- b) na bilecie;
- c) na pieniądzach.

2. Dwa w cenie jednego

Ten napis można przeczytać:

- a) u fryzjera;
- b) w sklepie;
- c) w banku.

7. Nie wychylać się

Taki napis można przeczytać:

- a) w taksówce;
- b) w sklepie;
- c) w pociągu.

3. Przepraszamy – remont

Ten napis informuje o tym, że sklep:

- a) jest chwilowo nieczynny;
- b) jest czynny;
- c) został zlikwidowany.

8. Wydanie II, uzupełnione, poprawione

Taką informację można znaleźć:

- a) w gazecie;
- b) w książce;
- c) na opakowaniu lekarstwa.

4. Nie deptać trawników

Taki napis można przeczytać:

- a) w parku;
- b) w lesie;
- c) w ogrodzie.

9. Proszę zachować do kontroli

Taki napis można przeczytać:

- a) na bilecie;
- b) w rachunku;
- c) w paszporcie.

5. Nieupoważnionym wstęp wzbroniony

Ten napis oznacza, że:

- a) można wchodzić bez zezwolenia;
- b) wstęp jest bezpłatny;
- c) należy mieć zgodę na wejście.

10. Dania na zimno

Ten napis można przeczytać w:

- a) biurze podróży;
- b) w restauracji;
- c) w aptece.

III. Po przeczytaniu podanych napisów proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Przykład:

0. Zakaz parkowania

Ten napis można zobaczyć:

- a) w parku;
- b) na parkingu;
- c) na chodniku.**

1. Zakaz umieszczania reklam bez zgody administracji

Ten napis można zobaczyć:

- a) w gazecie;
- b) na tablicy ogłoszeń;
- c) w książce telefonicznej.

6. Proszę zachować odstęp

Ten napis można zobaczyć:

- a) na stacji benzynowej;
- b) w aptece;
- c) w recepcji hotelowej.

2. Zwiedzanie tylko z przewodnikiem

Ten napis można zobaczyć:

- a) w lesie;
- b) w górach;
- c) w muzeum.

7. Opłata za pierwszą godzinę 5 złotych

Tę informację można przeczytać:

- a) w restauracji;
- b) na granicy;
- c) na parkingu.

3. Proszę się trzymać uchwytów

Ten napis można przeczytać:

- a) w kasie teatralnej;
- b) w tramwaju;
- c) na chodniku.

8. Zakaz rozmowy z kierowcą

Tę informację można przeczytać:

- a) w taksówce;
- b) w garażu;
- c) w autobusie.

4. Szatnia obowiązkowa

Ten napis można zobaczyć:

- a) na poczcie;
- b) w restauracji;
- c) w sklepie.

9. Wejście tylko w obuwiu ochronnym

Ten napis można zobaczyć:

- a) w aptece;
- b) na budowie;
- c) w szpitalu.

5. Dzisiaj nie ma odwiedzin

Ten napis można zobaczyć:

- a) w warsztacie samochodowym;
- b) w aptece;
- c) w szpitalu.

10. Nie stosować po upływie terminu ważności

Taką informację można przeczytać:

- a) na artykułach spożywczych;
- b) w paszporcie;
- c) na opakowaniu leków.

IV. Po przeczytaniu podanych napisów proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź.

_____/10 p. (10 x 1 p.)

Przykład:

0.

We wrocławskim Ratuszu można oglądać pierwszą pośmiertną wystawę Jerzego Dudy-Gracza. J. Duda-Gracz to jeden z najpłodniejszych polskich artystów. Potrafił namalować nawet dwa obrazy dziennie.

0. Z tego tekstu wynika, że:

- a) J. Duda-Gracz jest żyjącym polskim malarzem;
- b) w Ratuszu można oglądać dwa obrazy Dudy-Gracza;
- c) **J. Duda-Gracz namalował bardzo dużo obrazów.**

1.

Wojskowi, którzy znają język, będą dostawać premię – zapowiedział minister obrony. Od jesieni podniesienie umiejętności językowych ma być premiowane jednorazową kwotą 2,5 tysiąca złotych. Podobną premię żołnierz będzie mógł uzyskać za potwierdzenie znajomości języka lub opanowanie kolejnego poziomu.

1. Z tego tekstu wynika, że:

- a) każdy żołnierz dostanie 2,5 tysiąca złotych;
- b) tylko żołnierze znający języki obce dostaną premię;
- c) wojskowi będą dostawać premię co miesiąc.

2.

Zdaniem połowy respondentów każdy mieszkaniec Unii Europejskiej powinien znać języki obce, przy czym 55% osób uważa, że dzieci powinny uczyć się pierwszego języka obcego od szóstego roku życia. Jeszcze więcej badanych (64%) wyraża opinię, że w tym wieku dzieci powinny zacząć naukę dwu języków obcych.

2. Z tego tekstu wynika, że:

- a) respondenci uważają, że każdy Europejczyk zna jeden język obcy;
- b) ponad połowa badanych uważa, że dzieci powinny uczyć się dwu języków obcych;
- c) respondenci sądzą, że nauka pierwszego języka obcego powinna trwać 6 lat.

3.

Niebieski jest kolorem osób konwencjonalnych. Nie lubią się wyróżniać i nie uznają ekstrawagancji w żadnej formie. Najchętniej trzymają się wszelkich reguł i zasad. Są raczej pokojowo nastawione do świata i zyczliwe. Łatwo się aklimatyzują w nowym środowisku.

3. Z tego tekstu wynika, że:

- a) osoby lubiące niebieski kolor nie lubią ekstrawaganckiego zachowania;
- b) osoby, które lubią niebieski kolor lubią być inne;
- c) wielbicielom niebieskiego koloru trudno przystosować się do nowego środowiska.

4.

Niedzielne warsztaty plastyczne dla dzieci od piątego do dwunastego roku życia poprowadzą znani plastycy. Zajęcia odbywać się będą w Gmachu Głównym Muzeum Państwowego w niedzielę o godzinie 12.00. Koszt warsztatów wynosi 5 złotych od uczestnika i pokrywa materiały. Dla opiekunów wstęp wolny.

4. Z tego tekstu wynika, że:

- a) bezpłatne zajęcia warsztatowe są organizowane dla dzieci, które skończyły 5 lat;
- b) warsztaty będą prowadzić opiekunowie dzieci;
- c) w każdą niedzielę w Muzeum Państwowym są organizowane zajęcia plastyczne dla dzieci.

5.

Jutro w całej Polsce będzie na ogół pogodnie. Całkowicie ustąpią opady deszczu. Czasem ostrożnie wyjrzy słońce. Stopniowo będzie się robić coraz cieplej. Pojutrze wyraźna poprawa pogody na północy Polski. Rano jeszcze mglisto i wietrznie, ale już po południu – słonecznie i sucho.

5. Z tego tekstu wynika, że:

- a) jutro w całej Polsce będzie deszczowo;
- b) pojutrze na północy Polski już od rana będzie słonecznie;
- c) jutro w Polsce przestanie padać deszcz.

6.

Anna W. dowiedziała się, że znalazła się w grupie ośmiu osób, które jej firma postanowiła zwolnić. Zupełnie się tego nie spodziewała. Przepracowała w tej firmie 7 lat i nigdy nie brała zwolnień lekarskich. Teraz jest na przymusowym urlopie. Czuje się pokrzywdzona i szuka pomocy.

6. Z tego tekstu wynika, że Anna:

- a) jest stanu wolnego;
- b) źle czuje się z powodu choroby;
- c) straciła pracę.

7.

Państwo Janina i Jan Nowakowie od urodzenia mieszkają w Polsce. Interesują się problemami współczesnego świata. Janina jest z wykształcenia ekologiem, a Jan cybernetykiem. Janina pracuje 24 godziny na dobę i nigdy jej nie ma w domu. Jan ma pracownię w ogromnym laboratorium. Janina mówi, że jej mąż myśli tylko o matematyce.

7. Z tego tekstu wynika, że:

- a) Janina i Jan są małżeństwem;
- b) Janina mieszka sama;
- c) Jan pracuje bez przerwy w laboratorium.

8.

„Kwartalnik”, który trafia właśnie do kiosków i sklepów, ma szansę stać się publikacją, na którą wielu będzie czekać z niecierpliwością. Jesteśmy bardzo ciekawi pierwszych wrażeń, dlatego oczekujemy opinii i uwag naszych Czytelników.

8. Z tego tekstu wynika, że „Kwartalnik”:

- a) ukazywał się do tej pory tylko wioskach;
- b) jest nowym czasopismem na rynku wydawniczym;
- c) to gazeta tworzona przez czytelników.

9.

Bogate zbiory dokumentujące dzieje protestantyzmu na Śląsku leżą teraz na strychach. Jednak potrwa to już niedługo. – Tworzymy Muzeum Protestantyzmu – mówi proboszcz parafii w Cieszynie. Muzeum powstaje w pięknych wnętrzach drugiego piętra świątyni, a powyżej będzie działać archiwum.

9. Z tego tekstu wynika, że:

- a) w parafii ewangelickiej w Cieszynie można oglądać wystawę prezentującą dzieje protestantyzmu;
- b) muzeum i archiwum będzie mieścić się w tym samym budynku;
- c) eksponaty muzealne będzie można oglądać w archiwum.

10.

Kacperek ma troje rodzeństwa. Urodził się tydzień temu w Szczecinie i jest wyjątkowym dzieckiem, bo ważył ponad 7 kilogramów. Taką wagę mają dzieci dopiero w drugim półroczu.

10. Z tego tekstu wynika, że:

- a) w tej rodzinie jest czworo dzieci;
- b) Kacperek jest trzecim dzieckiem w rodzinie;
- c) Kacperek waży ponad 7 kilogramów i ma pół roku.

V. Po przeczytaniu podanych napisów proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź.

_____/10 p. (10 x 1 p.)

Przykład:

0.

Kupon umożliwiający wstęp na teren V ŁÓDZKICH TARGÓW BANKOWOŚCI,
FINANSÓW I UBEZPIECZEŃ za 1 zł

0. Z tego tekstu wynika, że mając ten kupon:

- a) otrzymasz zniżkę na usługi bankowe;
- b) otrzymasz zniżkę 1 zł przy wejściu na targi;
- c) **wejście na targi będzie cię kosztowało złotówkę.**

1.

„Gazeta Wyborcza” w Łodzi ogłasza nabór na dziennikarzy. Jesteś młody? Skończyłeś lub kończysz studia? Chcesz pisać w największej i najlepszej gazecie w Polsce? Nie boisz się trudnych wyzwań? Przynieś (nie przysyłaj pocztą) swoją ofertę do redakcji. Łódź, ul. Sienkiewicza 72. Czekamy do soboty 14 października.

1. To ogłoszenie informuje, że „Gazeta Wyborcza”:

- a) poszukuje wykwalifikowanych dziennikarzy;
- b) przyjmuje do pracy absolwentów studiów dziennikarskich;
- c) **da pracę ambitnym absolwentom i studentom ostatnich lat studiów.**

2.

Pierwszy raz od 36 lat we wrocławskiej synagodze Pod Białym Bocianem pod ślubnym baldachimem stanęli państwo młodzi. Ostatni żydowski ślub był tu w 1964 roku. Para młoda – Ellen Friedland i Kurt Fissel są Amerykanami z New Jersey. Do Wrocławia trafili, kręcąc filmy dokumentalne o Żydach w Polsce. – Zakochaliśmy się najpierw w synagodze, później w sobie – opowiadają.

2. Ten tekst informuje, że:

- a) ślub Amerykanów żydowskiego pochodzenia odbył się w synagodze we Wrocławiu;
- b) Ellen i Kurt przyjechali do Polski, żeby robić film o synagogach;
- c) **Ellen i Kurt pobrali się 36 lat temu w synagodze, o której teraz robią film.**

3.

Z gościnnym występem. Teatr Jaracza zaprasza 29 września na sztukę „Amerykańska papieżyca” E. Vilar. Występuje w niej Joanna Trzepiecińska. Spektakl, będący przeniesieniem z Teatru Studio w Warszawie, zostanie pokazany dwukrotnie – o g. 18 i 20. Sprzedaż biletów prowadzi CIK (ul. Zamenhofska 1/3, tel. 633 92 21).

3. Ten tekst informuje, że sztuka „Amerykańska papieżycza”:
- została najpierw pokazana w Teatrze Jaracza;
 - została najpierw pokazana w Teatrze Studio w Warszawie;
 - 29 września zostanie pokazana w Teatrze Studio w Warszawie.

4.

Według działaczy sportowych zdobyliśmy na igrzyskach w Sydney aż 14 medali. Według kibiców zaledwie 14. Jak to więc jest – mamy sukces czy porażkę?

4. Ten tekst informuje, że:
- zdaniem działaczy sportowcy zdobyli mało medali;
 - kibice uważają, że Polacy nie odnieśli wielkiego sukcesu w Sydney;
 - kibice i działacze są tego samego zdania.

5.

„RZECZPOSPOLITA”. W rubryce NAUKA przedstaw ofertę: usług szkoleniowych, kursów, dokształcania zawodowego, szkoleń w firmach. Zapraszamy do zamieszczania informacji.

5. Ten tekst informuje, że:
- w „Rzeczpospolitej” można dokształcać się zawodowo;
 - „Rzeczpospolita” zaprasza do udziału w kursach;
 - „Rzeczpospolita” przyjmuje ogłoszenia o kursach szkoleniowych.

6.

Holandia jest ostatnim krajem europejskim, w którym rodzenie w domu jest zjawiskiem powszechnym i najzupełniej normalnym. Na przełomie lat 60. i 70. w większości krajów zachodnich kobieta ciężarna stała się pacjentką, a poród – zabiegiem szpitalnym. Holendrzy przyjęli zasadę, że kobieta ma swobodny wybór między rodzeniem w domu a rodzeniem w szpitalu.

6. Ten tekst informuje, że:
- jedynie w Holandii rodzenie dzieci w domu jest jeszcze na porządku dziennym;
 - od początku lat 60. w Europie Zachodniej kobiety rodzą dzieci w szpitalu;
 - każda Holenderka rodzi dziecko w domu.

7.

Firma LUBAWA SA informuje, że w losowaniu głównej nagrody – wycieczki do Tunezji – szczęśliwy los przypadł Panu Ignacemu Zawadzkiemu z Warszawy. Hasło podane przez uczestnika konkursu brzmiało: „JEŚLI SPRZĘT TWÓJ JEST Z LUBAWY, JEDŹ NA BIWAK BEZ OBAWY”. Zwycięzcom serdecznie gratulujemy. Dziękujemy za udział w konkursie. Ze zwycięzcami skontaktujemy się osobiście.

7. Ten tekst informuje, że:

- a) jest tylko jeden zwycięzca konkursu;
- b) wszyscy zwycięzcy pojadą na biwak do Lubawy;
- c) tylko jeden ze zwycięzców konkursu wygrał wycieczkę do Tunezji.

8.

SZUKAM. Studiujące, pracujące, kulturalne i niepalące narzeczeństwo poszukuje M2, Widzew lub okolice do 500 zł (razem z opłatami) lub pokoju w domku z osobnym wejściem do 350 zł.

8. Ten tekst informuje, że:

- a) poszukiwany jest pokój lub pokój z kuchnią;
- b) poszukiwany jest cały domek;
- c) poszukiwane jest mieszkanie dwupokojowe.

9.

W tydzień zarabiam teraz na reklamach więcej niż w szkole przez miesiąc – zdradza z nutką dumy. – Poza tym robię to, co lubię i nie mam nad sobą żadnych szefów. W dodatku mogę dowolnie ustalać swój czas pracy, który rzadko wynosi mniej niż 10 godzin dziennie. Oprócz większych dochodów i samodzielności Halina zyskała wielu nowych znajomych. Poznała wiele wybitnych kobiet z całego świata. Jej strona internetowa znana jest w USA, Szwecji, Islandii i Australii.

9. Z tego tekstu wynika, że Halina:

- a) jest dyrektorem własnej firmy;
- b) pracuje w szkole i zarabia mało;
- c) pracuje mniej niż 10 godzin dziennie.

10.

Już wkrótce, 19 września, rozpocznie się XXV Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni. Pierwszy raz od wielu lat impreza odbędzie się pod koniec lata, a nie w październiku. Festiwal otworzy uroczysty pokaz przemontowanej przez laureata Oskara Andrzeja Wajdę, reżyserskiej wersji „Ziemi obiecanej”. W filmie znajdują się sceny nigdy wcześniej nie pokazywane publicznie.

10. Ten tekst informuje o tym, że:

- a) Andrzej Wajda otworzy XXV Festiwal filmów w Gdyni;
- b) w Gdyni po raz pierwszy od wielu lat widzowie obejrzą „Ziemię obiecaną”;
- c) „Ziemia obiecana” w nowej wersji nie była pokazywana przed 19 września.

VI. Po przeczytaniu fragmentów tekstu proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź.

____/7 p. (7 x 1 p.)

Przykład:

0.

O godz. 17 w Klubie Muzyki i Literatury przy ul. Kościuszki 9 we Wrocławiu wykład pt. „Wojsko Polskie a konflikty społeczne w PRL” wygłosi Paweł Piotrowski. Będzie to kolejne spotkanie z cyklu „Spotkania z historią” organizowanego przez Instytut Pamięci Narodowej.

0. Ten tekst informuje, że:

- a) będzie to wykład z historii Polski;
- b) będzie to pierwszy wykład z całej serii;
- c) Paweł Piotrowski jest pracownikiem uniwersytetu.

1.

W konkursowym Przeglądzie Piosenki Kabaretowej, który odbył się w ramach VI Leszczyńskich Spotkań Teatralnych, pierwsze miejsce i statuetkę „Błazna szpilkowego” zdobyła Joanna Chryniak z Leszna za interpretację piosenki „Ja się boję sama spać”. Dwa kolejne miejsca zajęły Agnieszka Cybal z Leszna i Paulina Kubelec z Ostrowa Wielkopolskiego. Jury przyznało także wyróżnienia. Otrzymali je Agata Kaczmarek, Paweł Raszpla i Krzysztof Ogórkiewicz.

1. Ten tekst informuje, że:

- a) na Przeglądzie Piosenki Kabaretowej nagrodzono tylko mieszkanki Leszna;
- b) Joanna Chryniak otrzymała dyplom „Błazna szpilkowego”;
- c) konkurs piosenki był częścią spotkań teatralnych.

2.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu ma nową stronę internetową. Witryna wygląda znacznie lepiej niż poprzednia, a przede wszystkim znalazło się na niej więcej informacji dla osób bezrobotnych i co istotne – łatwo je znaleźć. Pochwała należy się też twórcy strony za wyszukiwarkę ofert pracy. Jeśli tylko będą one na bieżąco uaktualniane, to poszukiwanie pracy będzie łatwiejsze.

2. Ten tekst informuje, że nowa strona internetowa:

- a) pozwala łatwiej znaleźć osoby bezrobotne;
- b) zawiera więcej informacji dla poszukujących pracy niż stara strona;
- c) lepiej służy osobom, które poszukują pracowników.

3.

W sobotę w godzinach od 12 do 15 można zobaczyć w akcji najlepszych kierowców miejskiej komunikacji z całej Polski. Dziesięciu finalistów będzie rywalizować na placu manewrowym Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego o Puchar Prezesa i 5 000 złotych. W poznańskiej drużynie jest między innymi Andrzej Jankowiak, najlepszy kierowca MPK w 2004 roku. Kto przyjdzie na te zawody, będzie mógł kupić pamiątki z okazji 125-lecia MPK.

3. Ten tekst informuje, że:

- a) w 125 rocznicę powstania MPK organizuje zawody dla kierowców komunikacji miejskiej;
- b) dziesięciu kierowców będzie brało udział w zawodach na najlepszego kierowcę roku 2004;
- c) uczestnicy zawodów dostaną po 5000 złotych.

4.

Tegoroczne Międzynarodowe Targi Przemysłu Spożywczego Polagra-Food będą rekordowe pod względem liczby wystawców, poinformował Przemysław Trawa, wiceprezes Targów. Weźmie w nich udział 1300 wystawców z 36 krajów. O jedną trzecią więcej niż przed rokiem. Silnie reprezentowana będzie branża maszyn i urządzeń technologicznych dla przemysłu piekarskiego. Na zwiedzających będzie czekało 19 pawilonów narodowych. Targi będą trwały od 20 do 23 września.

4. Ten tekst informuje, że:

- a) na Targach można kupić nowe maszyny piekarskie;
- b) na ubiegłorocznych Targach było mniej wystawców niż obecnie;
- c) na Targach będą bite rekordy ilości i różnorodności produktów piekarskich.

5.

Lekarze Kliniki Pneumonologii Szpitala nr 1 w Białymstoku zapraszają w sobotę na Piknik Tlenowy. Impreza odbędzie się w parku przyszpitalnym przy ulicy Wróblewskiego, w godzinach od 10 do 14. Podczas Pikniku wykonywane będą darmowe badania diagnostyczne.

5. Z tego tekstu dowiadujemy się, że:

- a) w sobotę w parku obok szpitala organizowany jest piknik;
- b) w soboty od 10 do 14 szpital prowadzi badania profilaktyczne za darmo;
- c) podczas pikniku lekarze będą instruować, jak podawać choremu tlen.

6.

Na „Pożegnanie lata” zaprasza w niedzielę Muzeum Pierwszych Piastów w Lednicy. Na terenie Wielkopolskiego Parku Etnograficznego w Dziekanowicach, od godziny 10 do 17.30, poprzez prezentacje dawnych wiejskich zajęć, będzie można przyjrzeć się, jak niegdyś przygotowywano się do przetrwania zimy. Będzie więc można zobaczyć, jak dawniej wyglądała orka, strzyżenie owiec, pranie, przędzenie wełny, obróbka lnu i konopi, a także jak gospodynie przygotowywały zapasy na zimę.

6. Ten tekst informuje, że w Muzeum Pierwszych Piastów:
- można przygotowywać się do przetrwania zimy;
 - gospodynie uczą, jak robić przetwory na zimę;
 - można dowiedzieć się, co ludzie robili, kiedy zbliżała się zima.

7.

Do sprzątania miasta przystąpią w sobotę uczniowie z ponad 120 podstawówek, gimnazjów i liceów. Dołączą do nich przedstawiciele Polskiego Towarzystwa Ochrony Przyrody „Salamandra” oraz członkowie Miejskiej Grupy Ekologicznej. Miasto zapewni im 30 tys. worków na śmieci i tyle samo jednorazowych rękawic ochronnych. Zebrane odpady zostaną wywiezione nieodpłatnie przez 23 firmy. Do uprzątnięcia wyznaczono tereny o łącznej powierzchni ok. 480 ha. Są wśród nich lasy komunalne, pobocza dróg i tereny zielone wokół szkół. Te ostatnie nauczyciele i uczniowie posprzątają już dziś.

7. Z tego tekstu dowiadujemy się, że:
- na inicjatywę sprzątania odpowiedziały tylko szkoły;
 - w akcję sprzątania zaangażowały się również organizacje ekologiczne, firmy i władze miasta;
 - w sobotę uczestnicy akcji będą sprzątać tereny zielone przy szkołach.

VII. Po przeczytaniu podanych napisów proszę dopasować tekst do nagłówka.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

0. USŁUGI	A. Szkółka drzew i krzewów ozdobnych. Hurt – detal. Tel. 604-297-534.
1. PRACA	B. Tyjesz? Przyjdź! Tel. 741-45.
2. ZDROWIE	C. Wypożyczalnia strojów karnawałowych. Tanio. Tel. 526-13-42.
3. OGRÓD	D. Wodzirej – wesela, bankiety, studniówki. Tel. 608-074-862.
4. MIESZKANIA	E. Szczenięta: foksteriery, trzymiesięczne, brązowe. Tel. (015) 873-84-33.
5. IMPREZY	F. Ekran plazmowy, nowy. Tel. 0504-220-790
6. KOMPUTERY	G. Garsoniera, wysoki standard. Tel. 533-24-14.

7. HODOWLA	H. Policealne: masaż, kosmetyka, fryzjerstwo i inne. Tel. 565-18-29.
8. PORADY	I. Małżeństwo do prowadzenia domu, bez nałogów – na stałe. Tel. (081) 746-71-02.
9. TRANSPORT	J. Przeprowadzki tanio! Tel. 0502-097-264.
10. NAUKA	K. Prawnik. Konsultacje: wtorek, czwartek, 15-19. Tel. 532-78-50.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
C										

VIII. Aktor Michał Żebrowski udzielił wywiadu. Proszę połączyć fragmenty wywiadu z części I i II zadania tak, by stanowiły logiczną całość.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Część I.

0. Pierwszy własny dom.	J
1. Pierwsza łąka.	
2. Pierwsza porażka.	
3. Pierwsza randka.	
4. Pierwsza walka na pięści.	
5. Pierwsza ważna książka.	
6. Pierwsze pieniądze.	
7. Pierwszy dzień w szkole.	
8. Pierwszy bohater.	
9. Pierwszy przyjaciel.	
10. Pierwszy sukces.	

Część II.

- A. Bolesny. Przekonałem się, że chłopcy ze starszych klas są silniejsi.
- B. W przedszkolu. Biliśmy się o to, kto ma zostać Jankiem z „Czterech pancernych”.
- C. „Zew krwi”. Modliłem się, by Pan Bóg przeniósł mnie w tamte czasy.
- D. Bruce Lee.
- E. Wróbelek. Przylatywał codziennie na mój parapet.
- F. Byłem bardzo onieśmielony. Ze wstydu cały czas trzymałem ręce w kieszeni.
- G. ... w myjni samochodowej. Zarobiłem na podróż do ukochanej nad morzem.
- H. Wygrałem konkurs recytatorski i zdobyłem uznanie matematyka.
- I. Moja ukochana wybrała chłopaka, który mógł zostać na podwórku nawet po 22.00.
- J. Mały, ciasny, ale własny...**
- K. Jako dziecko często płakałem z wściekłości. Dużo mówiłem, ale nikt mnie nie rozumiał.

IX. Redaktor I. Orlicz-Rabiga rozmawiała z Maciejem Orłosiem, znanym prezenterem telewizyjnym. Proszę połączyć fragmenty wywiadu z części I i II zadania tak, by stanowiły logiczną całość.

____/4 p. (8 x 0,5 p.)

Część I.

0. Jest pan mężczyzną gotującym?	A
1. Coś jednak pan chyba potrafi?	
2. W dzieciństwie nie zaglądał pan do kuchni?	
3. A teraz żona?	
4. Ma pan jakieś ulubione potrawy?	
5. Do picia wybiera pan najczęściej...	
6. A napojów wysokowych?	
7. Z pana szczupłej sylwetki wnioskuję, że odżywia się pan racjonalnie?	
8. Czy ma pan jakieś sugestie żywieniowe dla naszych czytelników?	

Część II.

- A. Nie jestem i czasem żałuję. Może gdybym spróbował coś ugotować, to złapałbym kulinarnego bakcyła. Ja nawet nie wiem, czy mam do tego talent.**
- B.** Lubię kuchnię śródziemnomorską. Z włoskiej – pizze, makarony, ale tylko doskonale przyrządzone.
- C.** Jestem kawoszem, choć w restauracjach i kafeteriach rzadko podają ten napój dobrze zaparzony.
- D.** Tak, radzę zawsze siadać do posiłku w dobrym nastroju.
- E.** Może i coś tam podpatrywałem, ale do głowy mi nie przyszło naśladować mamę, która doskonale gotuje. Może to wynika z tradycji rodzinnych. Zawsze w domu gotowały kobiety: babcia, mama...
- F.** Najczęściej czerwone wino. Niekiedy drinki... Mieszam na przykład whisky z colą, co dla smakoszy jest pewnie wielkim skandalem.
- G.** Tak, moja połowa na szczęście gotuje bardzo dobrze. Ma prawdziwy talent i sprawia jej to przyjemność. Potrafi przyrządzić dania z różnych części świata, niestandardowe. Takie, które cieszą i oko, i podniebienie.
- H.** Kanapki dla dzieci, jajecznicę. Oczywiście umiem kupić mięso, usmażyć je na patelni. Do tego ugotować ziemniaki, ale przyzna pani, że to potrawa jedynie na przetrwanie.
- I.** Moje menu jest... fatalne. Nieregularny i nerwowy tryb życia sprawia, że często jem rzeczy przypadkowe. Dbam jednak o siebie bardziej niż kilka lat temu.

X. Poniżej znajdują się informacje o osobach, które szukają książek oraz oferta wydawnicza. Proszę dopasować opisy książek do poszczególnych osób zgodnie z podanym przykładem.

_____/5 p. (5 x 1 p.)

Przykład:

A.

Jacek pracuje z małymi dziećmi. Szuka czegoś, co można by wykorzystać jako materiał do pracy w grupie.

B.

Basia ma sześciolatniego siostrzeńca, który wszystkiego się boi. Szuka książki opowiadającej o strachach, ale pokazującej też, że nie ma się czego bać.

C.

Jan jest psychologiem dziecięcym. Pracuje z dziećmi, które mają bardzo trudne dzieciństwo. Szuka książki, w której dzieci mogłyby odnaleźć swoje własne problemy.

D.

Anna ma bratanka, który pasjonuje się książkami przygodowymi. Anna szuka książki, która łączyłaby element przygody z wątkiem historycznym. Najlepiej, gdyby bohaterem był ktoś w wieku jej bratanka.

E.

Halina ma trzynastoletnią córkę, którą interesują tylko chłopcy. Halina szuka książki, która zainteresowałaby jej córkę i jednocześnie pokazała, że w życiu są też inne ważne sprawy.

F.

Grzegorz ma dwóch synów, którzy grają tylko w gry komputerowe. Grzegorz chciałby jednak, żeby chłopcy zaczęli czytać. Szuka książek przygodowych, najlepiej kilku, które miałyby jednego bohatera. Myśli, że gdyby chłopcy polubili tego bohatera, na pewno przeczytaliby wszystkie książki o nim.

1. K. Siesicka *Zapałka na zakręcie*

Czy wakacje to nie jest najlepszy czas na poznanie kogoś nowego i zakochanie się? K. Siesicka udowadnia, że tak, a w dodatku pokazuje, iż wakacyjna miłość może przetrwać bardzo długo. „Zapałka na zakręcie” nie jest żadnym romansidłem, bo opowiada również o sprawach istotnych w życiu każdego z nas, np. o zaufaniu czy błędach, za które trzeba zapłacić.

2. Z. Nienacki *Pan Samochodzik i ...*

Seria sensacyjnych powieści, zawsze z tytułowym Panem Samochodzikiem w roli głównej. Bardzo lubię te książki; myślę, że Pan Samochodzik zawsze budzi zaciekawienie, przecież w każdym z nas tkwi żyłka detektywa.

3. A. Domańska *Historia żółtej ciżemki*

Znana powieść historyczno-przygodowa o chłopcu z podkrakowskiej wsi obdarzonym talentem rzeźbiarskim, który po ucieczce z domu i licznych perypetiach trafia na naukę do warsztatu Wita Stwosza, biorąc udział w pracach nad słynnym ołtarzem. Znakomicie ukazany ówczesny Kraków, wiele wiadomości historycznych; dodatkową atrakcją jest wątek sensacyjny.

4. A. Onichmowska *Najwyższa góra świata*

Wznowienie znakomitych opowiadań wpisanych w 1998 roku na Listę Honorową Hansa Christiana Andersena. Bohaterami opowiadań są dzieci przeżywające różne ważne i trudne chwile, takie jak choroba czy śmierć w rodzinie, rozwód rodziców, odrzucenie przez grupę rówieśniczą. Doskonałe obserwacje, znajomość psychiki dziecka sprawiają, że jest to lektura dla dorosłych i dla dzieci.

5. D. Wawilow *Kalużyści*

Zbiór wierszyków znanych już z poprzednich zbiorów „Moja tajemnica” i „Strasznie ważna rzecz”. Wiersze nadają się zarówno do prowadzenia zajęć teatralnych dla dzieci, jak i samodzielnego czytania.

6. Z. Szanter *Duszek ze starego zamczyska*

Dzieje przyjaźni duszka Ektoplazmusa i starego diabła Pazurkiewicza. Bez duchów i czarownic trudno dziś sobie wyobrazić książkę dla dzieci. Tę możemy czytać spokojnie najbardziej znerwicowanemu dziecku; może właśnie takiemu. Jest w niej świat przyjazny i piękny, któremu można zaufać, w którym nasze niezręczności będą nam życzliwie wybaczone, a inni troszczą się o nas tak, jak my troszczymy się o nich.

XI. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć: P – gdy zdanie jest prawdziwe; F – gdy jest fałszywe; BI – gdy w tekście brakuje informacji na dany temat.

_____/10 p. (10 x 1 p.)

Jak siostra Kuleczka do Włoch się wybiera

Gdyby Barbara Kuleczka wiedziała, że w marcu tego roku będzie zdawać przed komisją egzamin do pracy we Włoszech, byłaby może przestraszona, bardziej skupiona. Ale pojechała z Gdańska do Warszawy tylko po to, żeby dowiedzieć się, jakie szanse na pracę za granicą mają jej koleżanki. Siostra Kuleczka – przewodnicząca Związków Zawodowych Pielęgniarek i Położnych w Szpitalu Kolejowym w Gdańsku – uważała to za swój obowiązek.

Kartkę o wyjeździe znalazła na tablicy ogłoszeń w Izbie Pielęgniarskiej. Szukali sióstr do pracy we włoskich klinikach i prywatnych szpitalach. Zadzwoiła. Przedstawiła się: skończyła liceum pielęgniarskie w Grójcu, od 21 lat pracuje w tym samym szpitalu, ma dwóch dorosłych synów i męża. Zapytali o zainteresowania. Powiedziała: lubi haftować, uwielbia robótki ręczne, od lat haftuje obrazy ścięciem krzyżykowym. Kazali przyjechać do Warszawy. Przywieźć papiery. Myślała, że jedzie na spotkanie organizacyjne, a znalazła się na egzaminie. Jak już pokazała, że umie robić zastrzyki, cewnikować, Włosi (lekarze i profesorowie) zapytali ją, czemu chce wyjechać. Wzruszyła ramionami: nie wie na pewno, czy chciałaby wyjechać, bo lubi swoją pracę w Gdańsku. Ale, przyznaje, zarabia tysiąc złotych na rękę, jeden syn studiuje, drugi jest w liceum, praca męża jest niepewna, mają długi. Chciałaby je spłacić. Podziękowali. Za kilka dni powiadomili, że im się spodobała. Zafundowali 50 godzin kursu języka włoskiego i kazali przygotować dokumenty.

Siostra Kuleczka nadal nie była przekonana do wyjazdu, ale na wszelki wypadek zdobyła potwierdzenie prawa wykonywania zawodu; potwierdziła dyplom u ministra zdrowia. Zawiozła dokumenty do Ministerstwa Spraw Zagranicznych; potwierdziła ich autentyczność i dała przetłumaczyć; zapłaciła za wszystko z własnej kieszeni i wysłała do Włoch. Uf! W czerwcu Włosi przysłali jej nostryfikowany dyplom. Poinformowali też, że może wybrać sobie szpital, że dostanie etat i zarobi 1150 euro, zapłacą za jej mieszkanie. Musi tylko jeszcze we Włoszech zdać egzamin z języka.

W tym czasie siostra Barbara Kuleczka umiała już odmienić po włosku słowo „serce” – „il cuore”. Jest grudzień, a ona nadal nie wie, czy jechać. Przychodzi codziennie do pracy, potem uczy się włoskiego. Kilkadziesiąt koleżanek, które razem z nią startowały, przysyła już kartki z Rzymu, Neapolu czy Wenecji. Dwie oblały egzaminy językowe i czekają na poprawki. Ale jest im dobrze, są cenione. Na początku nie rozumiały, co do nich mówią pacjenci i lekarze, ale idzie im coraz lepiej.

A ona siedzi na wersalce w pokoju pielęgniarek i nie wie, czy zniesie tęsknotę za rodziną. Tak mówi. Ale na wszelki wypadek wybrała sobie szpital w Mediolanie lub Florencji. Na południu jest dla niej za gorąco. Kolejne siostry jadą jeszcze w tym miesiącu.

		P	F	BI
0.	Przykład: Barbara Kuleczka wyjechała już do Włoch.		✓	
1.	W czasie egzaminu Barbara była bardzo zdenerwowana.			
2.	Siostra Kuleczka jest doświadczoną pielęgniarką.			

3.	Barbara musiała zdać ważny egzamin, żeby zostać przewodniczącą Związku Pielęgniarek i Położnych w swoim szpitalu.			
4.	W czasie egzaminu Włosi byli zainteresowani różnymi umiejętnościami pani Barbary.			
5.	Mąż Barbary jest bezrobotny.			
6.	Barbara wielokrotnie zmieniała pracę.			
7.	Najbliższa rodzina zachęca Barbarę do wyjazdu do Włoch.			
8.	Kurs języka włoskiego był dla Barbary dużym wydatkiem.			
9.	Większość koleżanek, które wyjechały do Włoch, musi zdać ponownie egzamin z włoskiego.			
10.	Barbara wyjedzie do Włoch jeszcze w grudniu.			

XII. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć: P – gdy zdanie jest prawdziwe; F – gdy jest fałszywe.

____/10 p. (10 x 1 p.)

Nie mogę znaleźć pracy

Codziennie przeglądam ogłoszenia o pracy. Przeważają te: o akwizycji, ubezpieczeniach i nieruchomościach, gdzie trzeba założyć własną firmę i samemu opłacać ubezpieczenie socjalne, o różnego rodzaju agencjach, w tym towarzyskich. Niewiele jest ogłoszeń o pracy stałej z ubezpieczeniem i zapleczem socjalnym. Jeśli już takie się znajdzie, potrzebne jest wykształcenie wyższe lub specjalistyczne i co najmniej dwuletnie doświadczenie. Atutem jest też młody wiek.

Co ma zrobić kobieta taka jak ja – po czterdziestce, która nie pracowała (bo nie musiała), ale dziś chce pracować, wszystko jedno gdzie, po 18 godzin na dobę, aby zarobić ok. 2000 zł miesięcznie na opłaty i dom? Urząd pracy ogranicza się do wypłacania zasiłku i zarejestrowania. Jeśli oferuje pracę, to za 300 zł miesięcznie. Samych opłat mam ok. 1000 zł, a gdzie jedzenie? Jestem sama z córką, nie mam nikogo, kto mógłby mi pomóc.

W urzędzie gminy powiedziano mi wprost, „że nie są instytucją charytatywną”, a przecież nie prosiłam o pomoc socjalną, tylko o pracę.

Odpisałam na kilkadziesiąt ofert – bez odpowiedzi. Nie chce mi się wierzyć, że nadaję się tylko do zamykania ulic. Wiele rzeczy potrafię, wielu jeszcze mogę się nauczyć. Powoli przestaję wierzyć w ludzi. Tyle spotkałam ostatnio obojętności.

Czytelniczka

		P	F
0.	Przykład: Autorem tekstu jest kobieta.	✓	
1.	Czytelniczka intensywnie poszukuje pracy.		
2.	Największe szanse na znalezienie pracy mają te osoby, które gotowe są płacić ubezpieczenie socjalne indywidualnie.		
3.	Czytelniczka jest gotowa przyjąć każdą pracę za ok. 1000 zł miesięcznie.		
4.	Czytelniczka nie pracowała wcześniej, ponieważ miała dobrą sytuację finansową.		
5.	Według czytelniczki urząd pracy pomaga aktywnie w poszukiwaniach pracy.		
6.	Oferty pracy z urzędu pracy pozwalają czytelniczce zarobić tylko na mieszkanie.		
7.	Czytelniczce pomaga finansowo rodzina.		
8.	Czytelniczka odpowiedziała na bardzo wiele ofert.		
9.	Czytelniczka uważa, że także zamykanie ulic jest dla niej odpowiednią pracą.		
10.	Wiele osób chciało ostatnio pomóc czytelniczce.		

XIII. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć: P – gdy zdanie jest prawdziwe; F – gdy jest fałszywe, BI – gdy w tekście brakuje informacji na dany temat.

____/10 p. (10 x 1 p.)

Średnią długość życia kobiet i mężczyzn w Polsce wyliczyli specjaliści z Głównego Urzędu Statystycznego. Jak się okazuje, największe szanse, by dożyć stu lat, mają mieszkańcy Małopolski, Podlasia i Podkarpacia. Czemu to zawdzięczają?

– Według Światowej Organizacji Zdrowia, największy wpływ na długość życia ma styl, w jakim je prowadzimy. Dopiero w dalszej kolejności są środowisko, genetyka i służba zdrowia – mówi Longina Rutkowska z GUS, która zajmuje się obliczaniem średniej długości życia.

W podlaskim, gdzie średnia długość życia mężczyzny wynosi 71 lat, a kobiet aż 80,4 (najwyższa w Polsce), twierdzą, że to dzięki wyższemu poziomowi edukacji. Bo jak wiadomo, im mieszkańcy lepiej wykształceni, tym dłużej żyją.

– Jeszcze w 1997 roku długość życia w naszym regionie była taka jak na Śląsku. Zastanawiałem się, dlaczego i doszedłem do wniosku, że ważniejsze od środowiska są

higieniczny tryb życia i poziom wykształcenia. W ciągu paru lat przybyło na Podlasiu wyższych uczelni i od razu widać tego efekty – twierdzi Krzysztof Teodoruk, dyrektor szpitala w Białymstoku.

Wysoki poziom edukacji jako ważny powód długowieczności mieszkańców podają też w Małopolsce. Panie dożywają tu średnio 80,2 lat, a panowie – 72,3 (rekord ogólnopolski).

– Możemy pochwalić się najlepszymi wynikami matur i egzaminów gimnazjalnych. Do tego dochodzą jeszcze opieka medyczna na wysokim poziomie i doskonały górski klimat – mówi Jacek Bartlewicz, rzecznik wojewody małopolskiego.

Powodów do radości nie mają za to mieszkańcy Łódzkiego. Tam żyje się najkrócej w Polsce. W województwie łódzkim wciąż więcej ludzi umiera, niż się rodzi, a odsetek osób z wyższym i średnim wykształceniem należy do najniższych w kraju.

– Jest źle. – przyznaje Sławomir Przybyłowicz, rzecznik wojewody łódzkiego. Jako główne przyczyny podaje przemysł, który zrujnował środowisko i zdrowie mieszkańców.

Dla tych, którzy nie mają szczęścia mieszkać w regionach, gdzie żyje się najdłużej, mamy jednak dobrą wiadomość. Od 1991 roku przeciętna długość życia wszystkich Polaków wydłużyła się. – Dzieci, które urodziły się w tym roku, mogą żyć o kilka lat dłużej niż ich rodzice i dziadkowie.

		P	F	BI
0.	Przykład: Według GUS najdłużej będą żyć mieszkańcy Małopolski, Podkarpacia i Podlasia.	✓		
1.	Mężczyźni najdłużej żyją w Małopolsce, a kobiety na Podlasiu.			
2.	Najkrócej w Polsce żyją mieszkańcy Śląska.			
3.	Długość życia rośnie wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia mieszkańców.			
4.	Najlepiej zdają egzaminy maturalne uczniowie Łódzkiego.			
5.	W ciągu ostatnich lat na Podlasiu powstało wiele szkół wyższych.			
6.	Najniższa liczba osób z wyższym wykształceniem jest w Łódzkiem.			
7.	Najmniej dzieci rodzi się na Śląsku.			
8.	Na długość życia największy wpływ, według Światowej Organizacji Zdrowia, ma środowisko naturalne.			
9.	Przeciętna długość życia Polaków jest coraz dłuższa.			
10.	Mieszkańcy Łódzkiego mają kłopoty zdrowotne.			

XIV. Proszę poukładać podane fragmenty tekstu w logiczną całość.

_____/10 p. (10 x 1 p.)

A. na podstawie badania internetowego, w którym udział wzięło niemal 30 tys. osób. Przeprowadzono je w ramach

B. osoby, które uzyskały najlepsze wyniki. Testowanie pamięci polegało na sprawdzeniu wykonywania przez internautów konkretnych czynności. Było to

C. do spędzania przed nim mniej niż godzinę dziennie, lepiej radzili sobie ze wszystkimi zadaniami. Na gorsze wyniki testu pamięci, oprócz nadmiernego oglądania telewizji, wpływało również

D. tygodnia nauki. Co z niego wynika? Żeby mieć dobrą pamięć należy: po pierwsze, unikać

E. Dzięki odpowiedniemu stylowi życia można uchronić się przed utratą pamięci – wynika z przeprowadzonego niedawno testu. Recepta na dobrą pamięć została wystawiona

F. poproszono też o wypełnienie kwestionariusza na temat różnych nawyków, np. picia alkoholu, oglądania telewizji i czytania. Wyniki testów wypadły zdecydowanie

G. które rozwiązywały krzyżówki. Wiele z nich jada przynajmniej raz w tygodniu ryby. Na tej „pozytywnej liście” znalazło się także czytanie powieści.

H. oglądania telewizji, po drugie rozwiązywać dużo krzyżówek, po trzecie jeść ryby – to łączyło

I. między innymi zapamiętywanie listy zakupów, przypominanie sobie imion, twarzy, znajdowanie różnicy między zdjęciami. Uczestników badania

J. na niekorzyść telewizji. Okazało się, że to właśnie wpatrywanie się w telewizyjny ekran w największym stopniu wpływa na stan pamięci. Ci, którzy przyznali się

K. codzienne picie większych ilości alkoholu. Niekorzystne są również takie czynniki, jak: otyłość, depresja, brak snu czy stres. Najlepsze rezultaty – jeśli chodzi o zapamiętywanie listy zakupów i przypominanie sobie imion – miały w badaniu osoby,

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
E										

XV. Proszę poukładać podane fragmenty tekstu w logiczną całość.

____/10 p. (10 x 1 p.)

- A. Istnieje powiedzenie o szczęściu w nieszczęściu, ale nikt nie mówi o pechu, który może się przydarzyć przy okazji szczęśliwego zdarzenia. Tego**
- B. przyznania jej nagrody MTV i opowiadała na warszawskim lotnisku,**
- C. przez tajemniczych złodziei. Prawdopodobnie organizatorzy konkursu MTV będą zmuszeni wykonać repliki zaginionych nagród. Tylko czy czasem nie będą to już zwykłe falsyfikaty?**
- D. że kiedy już nacieszy się nagrodą, przekaze ją na licytację na jakiś zbożny cel. Okazuje się,**
- E. jak wygląda statuetka, która tymczasem została wysłana do Londynu w celu**
- F. Jeszcze kilka dni temu cieszyła się z**
- G. Została skradziona w Londynie wraz z pozostałymi statuetkami. Wokalistka planowała,**
- H. wygrawerowania stosownego napisu. A teraz okazało się,**
- I. że plany Kasi Kowalskiej zostały pokrzyżowane**
- J. że cenna nagroda... zniknęła.**
- K. doświadczyła wokalistka Kasia Kowalska.**

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
A										

XVI. Proszę poukładać podane fragmenty tekstu w logiczną całość.

____/10 p. (10 x 1 p.)

- A. Krakowianin, Franciszek Trzeźniewski, który przyjechał do Wiednia na przełomie XIX i XX wieku i w 1902 roku**
- B. ozdobiona plasterkiem jajka na twardo. Smaczne**
- C. rozmiary i kształt: 8 cm na 4,5 cm. A co sprawia, że kanapka jest idealna? Musi być po prostu pożywna, smaczna i szybko podana. Najlepsza jest z ciemnego chleba, bo**

D. w nocy. Jajka pochodzą z Dolnej Austrii. Rocznie przerabia się ich 1,5 miliona sztuk. Wczesnym rankiem samochód transportowy zabiera zapakowane pojemniki z pastami i

E. ma ciekawszy smak. I jeszcze bardzo ważny szczegół: ostrożnie z majonezem i innymi tłustymi składnikami. Dewiza firmy „Trześniewski” to: najważniejsza jest jakość produktu.

F. otworzył bar z kanapkami. Miał, krótko mówiąc, dobry pomysł: zaspokoić szybko i tanio głód klientów. Ciekawe, że

G. i miesza średnio 700 kilogramów różnych składników na kilkanaście rodzajów past. Pracę zaczynają zwykle o 1.00

H. marchewkowo-twarożkowa i tuńczykowa, a na stuletni jubileusz firmy również kanapki z łososiem. Wprowadzono też kanapki zwane „jajko z jajkiem”, czyli słynna pasta jajeczna

I. rozwozi je do 8 barów firmy „Trześniewski”. Samo smarowanie kanapek kolorowymi pastami o różnych smakach odbywa się już w poszczególnych barach. Chleb, którego zużywa się 600 kg dziennie, pieczony jest na zamówienie. Jest to specjalny, ciemny chleb w prostokątnych formach, tak żeby wszystkie kanapki miały takie same

J. przez lata upodobania wiedeńczyków niemal się nie zmieniły. Od założenia firmy w 1902 roku produkuje się stale te same 18 rodzajów past kanapkowych według niezmiennych przepisów. Po 1978 roku doszły pasty

K. pasty są produkowane w pomieszczeniach bezpośrednio pod biurem. Tutaj co noc pięciu pracowników firmy gotuje jajka

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
A										

XVII. Proszę poukładać podane fragmenty tekstu w logiczną całość.

____/9 p. (9 x 1 p.)

przedstawić nie tylko w Polsce, ale i m.in. we Włoszech, w Kanadzie, USA,

„Kurtyna”. Jest to opowieść o nieszczęśliwym, sfrustrowanym muzyku,

odbędzie się spotkanie z aktorem, a następnie

tym instrumencie. Publiczność od wielu lat bardzo kocha to przedstawienie. Po przedstawieniu zapraszamy na

licytacja portretu artysty, który zostanie namalowany podczas przedstawienia „Kontrabasisty”.

- 1** Jerzy Stuhr już od 19 lat wykonuje „Kontrabasistę” Particka Suskinda. Zagrał ponad 600
- projekcję filmu „Pogoda na jutro” w reżyserii i z udziałem Jerzego Stuhra, po którym
- który zakochał się w młodej dziewczynie. Realizm przedstawienia wzmaga gra Jerzego Stuhra
- Niemczech i Australii. Tym razem „Kontrabasista” będzie wystawiany w teatrze
- na kontrabasie. Specjalnie do tego spektaklu nauczył się grać na

XVIII. Proszę poukładać podane fragmenty tekstu w logiczną całość.

____/11 p. (11 x 1 p.)

- 1** Już Adam i Ewa zmieniali dwa razy swoje ubranie – piszą Ela i Adam Banachowie w wydany prawie
- to nie tylko sposób ubierania się, także sposób bycia, który znowu zaczyna odzwierciedlać pozycję społeczną.
- W Polsce ubranie stało się symbolem
- zostali wygnani z ciepłego raju, Pan Bóg „uczynił im ubrania ze skóry”. Moda
- Co to jest moda? To worek, w który wkłada się nowe rzeczy, by po pewnym czasie wysypać go i zachwycić się tym, co leżało na dnie – mówiła moja babcia mojej mamie w pierwszej połowie zeszłego już stulecia. Moda
- jeśli to słowo jest tu na miejscu – zawsze jakoś usiłuje wyrazić swój czas i jego potrzeby.
- bo najwdzięczniejszymi jej odbiorcami są ludzie młodzi, którzy jej poprzednich wersji nie znają.
- statusu i moje bogate znajome nie mogą już kupować byle czego, byle gdzie, choćby było najładniejsze. Moda
- zawsze kręciła się w kółko. Kusi nowością i przeważnie zwycięża,

- ☐ Na szczęście przez ostatnie czterdzieści lat moda niesłychanie się zdemokratyzowała. Pokazy wielkich krawców to nadal wydarzenie
- ☐ czterdzieści lat temu *Słowniku mody*. Najpierw byli niewinni i nadzy. Potem zasłonili się liśćmi figowymi. A kiedy już
- ☐ towarzyskie, rytuał, show – ale przede wszystkim jednak sztuka dla sztuki... i dla reklamy.

XIX. Proszę poukładać podane fragmenty tekstu w logiczną całość.

____/10 p. (10 x 1 p.)

- ☐ **1** **Zdzisław Beksiński nigdy nie wyjaśnił,**
- ☐ ma 24 lata i mieszka we Wrocławiu. Spotkanie ze Zdzisławem Beksińskim było wielkim przypadkiem – takim,
- ☐ z życzliwością. Wreszcie zaczepił go nieznajomy mężczyzna, który przyglądał się wystawianym pracom. Zaproponował, że będzie go uczył.
- ☐ Pewnego dnia chłopiec wybrał się na wrocławski rynek, gdzie uliczni artyści sprzedawali swoje prace.
- ☐ 10 lat Adrian regularnie jeździł do Warszawy. Beksiński uczył go malarstwa i rysunku. Adrian nie należał do bogatej rodziny i gdyby
- ☐ Po trzech latach zainterweniowali rodzice. Zmusili go, żeby zaczął żyć jak normalny nastolatek.
- ☐ dlaczego nie chciał mieć uczniów. Poza jednym, Adrianem Kędzią. Adrian
- ☐ nie pomoc nauczyciela, nie byłby w stanie rozwijać swej pasji. Lata nauki to dla Adriana zupełna izolacja od świata. Zamykał się w swoim pokoju i malował.
- ☐ który jak większość z nich właściwie nie miał prawa się zdarzyć. Adrian miał wtedy 6, może 7 lat i bardzo chciał się nauczyć malować.
- ☐ To był Beksiński. Chłopak przez długi czas nie miał pojęcia, że jest uczniem jednego z najbardziej znanych polskich malarzy. Przez ponad
- ☐ Chodził od jednego do drugiego i prosił o naukę, ale ani razu nie spotkał się

XX. Proszę uzupełnić tekst słowami z ramki zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

chłopiec	wyliczył	tragedii	przede
nieszczęśliwych	cyklu ⁰	ukochany	istnienia
bożkiem	opowiada	zaufał	

Pierwsza część **cyklu**⁰ filmów Krzysztofa Kieślowskiego „Dekalog” odpowiada pierwszemu z dziesięciu przykazań – „Nie będziesz miał bogów cudzych ¹_____ mną”. W scenariuszu ujęte zostało ono w sposób podstawowy – jest to problem ²_____ Boga w ogóle, a także kreowania przez współczesnego człowieka fałszywych bożków. Twórcy filmu chyba nieprzypadkowo tym ³_____ uczynili komputer. „Dekalog I” ⁴_____ historię pewnego naukowca. Jego tragedia wzięła początek z tego, że zbyt ⁵_____ komputerowi, możliwościom współczesnej nauki. Z wielką precyzją ⁶_____ on wytrzymałość lodu na zamrożonym osiedlowym jeziorze, gdzie jego ⁷_____ syn chciał wypróbować nowe łyżwy. Niestety, splot przypadków i ⁸_____ okoliczności doprowadził do ⁹_____. Łódź nie wytrzymała ciężaru młodego łyżwiarza i ¹⁰_____ się topi.

XXI. Proszę uzupełnić tekst słowami z ramki zgodnie z podanym przykładem.

Uwaga! W ramce znajduje się więcej wyrazów niż luk w tekście!

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

całowania ⁰	ludzie	nogi	gest	drugiej
mówi	Włosi	zwyczaj	stanowiska	ramiona
opinie	polską	uważają	osoby	

Zwyczaj **całowania**⁰ kobiety w rękę ma długą historię. Już Homer ¹ o nim w *Iliadzie*. Kiedyś był to ², który wyrażał uległość wobec królów. Poddani obejmowali królów za ³ i całowali w rękę. W Hiszpanii w okresie średniowiecza pojawił się ⁴ całowania kobiet w rękę; robili to też Francuzi i ⁵ z wyższych sfer. Nawet listy kończyły się zwrotami: „padam do nóg”, „całuję rączki”. Dzisiaj na świecie zwyczaj całowania kobiety w rękę jest uważany za ⁶ osobliwość. Możemy zaobserwować trzy ⁷. Jedni ⁸, że jest to zwyczaj rycerski, który zasługuje na pielęgnowanie. Zwolennicy tego poglądu całują w rękę na ulicy, w pociągu, w sali gimnastycznej. Do ⁹ grupy należą mężczyźni, którzy nie całują w rękę w ogóle. Uważają, że podanie ręki wystarczy. Istnieje trzecia grupa mężczyzn, którzy uważają, że całuje się w rękę jedynie najdroższe ¹⁰ w życiu – matkę i żonę oraz inne panie, przy okazji podziękowań i składania życzeń.

XXII. Proszę uzupełnić tekst słowami z ramki zgodnie z podanym przykładem.

Uwaga! W ramce znajduje się więcej wyrazów niż luk w tekście!

____/10 p. (20 x 0,5 p.)

propozycje	sygnał	studiowała	miłości
ze sobą	zamieszkać	zostały	pracują
wydawało się	wyjątkowym	podjęli	bezpieczniej
wsiadła	kontynencie	kontrakcie	ramieniu
najbliższych	pieniędzy	opieka	spokojniej
osobno ⁰	weszła	zrobił	kraju

Życie osobno⁰

Coraz więcej Polaków szuka 1 za granicą. Tam zarabiają dużo więcej niż w kraju, dostają coraz lepsze 2 pracy, ale tutaj zostawiają swoich 3. Związki na odległość to ciężki orzech do zgryzienia. Nie przytulisz się do słuchawki telefonu, nie wypłaczesz się na 4 kogoś, kto jest setki kilometrów stąd. Żeby przetrwać, potrzeba wiele 5, zaufania i wytrwałości.

Basia i Tomek Lewonowscy jak nikt wiedzą, co to życie z dala od siebie. Przez wiele miesięcy, każdego dnia czekali na 6 telefonu, a nuż ta ukochana osoba zadzwoni...

Kiedy poznali się, Basia 7 w Toruniu, Tomek mieszkał w rodzinnym Elku. Odwiedzali się przez kilka miesięcy. Spędzali po osiem godzin w pociągu, jadąc w jedną stronę, żeby być 8 przez dwa weekendowe dni. W momencie, w którym 9, że w końcu będą mogli 10 razem, Basia – jak setki młodych Polaków – wyjechała do pracy w Londynie. Znowu 11 tylko telefony, maile i SMS-y.

Kasia i Krzysztof Makowscy od siedmiu lat są małżeństwem. 12 w jednej firmie. Na rozłąkę byli skazani w 13 momencie swojego życia. Kiedy Kasia zaszła w ciążę, oboje byli na 14 w Indiach. Gdy była w trzecim miesiącu, 15 decyzję, że ona wróci do Polski, gdzie będzie czuła się 16, gdzie jest o wiele lepsza 17 medyczna. W styczniu ubiegłego roku 18 do samolotu do Polski. Zamieszkała w Toruniu. Krzysztof został na innym 19, tysiące kilometrów od swojej ukochanej i od domu. „Cięża to szczególny okres. Ciężko było mi samej. Jednak o tym, że Krzysztof 20 w Indiach zdecydowaliśmy razem”.

XXIII. Proszę przeczytać podany poniżej tekst i dopasować usunięte z niego fragmenty zgodnie z podanym przykładem.

____/8 p. (8 x 1 p.)

Bezpieczne wakacje

Wakacje. **A⁰** dla rodziców – problem, jak zapewnić najmłodszym właściwą opiekę w tym czasie. Jedną z możliwości są wakacyjne wyjazdy. **1** powinniśmy sprawdzić warunki letniego wypoczynku.

Wakacyjne wyjazdy dzieci i młodzieży mogą mieć różną formę: są to obozy stacjonarne i wędrowne, kolonie krajowe i zagraniczne. **2** zadbajmy, by te wakacje były również bezpieczne.

Trzeba znać organizatora wyjazdu. Jeśli decydujemy się na wyjazd organizowany przez biuro podróży, **3** Jeśli nie znamy nikogo, kto był na wakacjach z biurem X, nie powinniśmy ryzykować: tu chodzi o bezpieczeństwo naszego dziecka.

Przed wyjazdem rodzice powinni także pytać o to, **4** Wychowawcą lub kierownikiem kolonii może być osoba, która ukończyła kurs dla wychowawców kolonii, co powinno być udokumentowane stosownym zaświadczeniem. **5** z zasadami ruchu drogowego (np. dotyczącymi bezpiecznego poruszania się grupy), z regulaminem kąpielii na basenach, sposobami organizowania zajęć **6**

Rodzice powinni pytać organizatorów o stan techniczny pojazdu, jakim ma podróżować dziecko. **7** i uwagi bezpośrednio policji. Zgłoszenia przyjmuje Sekcja Ruchu Drogowego (Policja – Sekcja Ruchu Drogowego, oficer dyżurny tel. (012) 61 52 905, **8** i dysponuje załogami, które mogą kontrolować stan techniczny pojazdów.

A. Dla dzieci to okres bez troski,

B. zapytajmy, na przykład znajomych, o referencje.

C. Zanim wyślemy dziecko na obóz czy kolonię,

D. W ramach kursów dla wychowawców kolonijnych uczestnicy zapoznają się z zasadami pierwszej pomocy,

E. Jeśli chcemy, by nasze dziecko w sposób atrakcyjny spędziło letni czas,

F. jak wygląda opieka medyczna oraz o kadrę wychowawców.

G. dla podopiecznych. Wychowawcy są również przygotowani na wypadek problemów z narkomanią i alkoholizmem.

H. Działa całą dobę

I. Mogą również samodzielnie zgłaszać swoje wątpliwości

XXIV. Proszę przeczytać podany poniżej tekst i dopasować usunięte z niego fragmenty zgodnie z podanym przykładem.

____/10 p. (10 x 1 p.)

Nadkomisarz Agata Tonder-Nowak – **B⁰**. Pytania zadaje wprost, nawet jeśli są kłopotliwe. Nie boi się własnego gniewu i nie boi się gniewu innych. Tylko skąd tyle gniewu w Agacie, która mówi, **1**

– Nikt mnie nie karał, nie wiem, co to klaps – mówi Agata. – Mam dwóch braci, ale nigdy nie rywalizowałam o pozycję w rodzinie, **2** Gniew i frustracja pojawiały się poza rodziną. Wtedy myślała, **3** Dziś wie, że to rzadkość. – Rodzice nauczyli mnie, **4** – uśmiecha się. – Mogli mnie uprzedzić, że tak niewiele osób respektuje te reguły.

Pierwsze frustracje Agaty wzięły się stąd, **5** które wyznawano w jej domu, natomiast świat zewnętrzny ich nie przestrzegał. Już w szkole oburzała się, **6** Pierwszy raz wpadła w gniew, **7**

Agata ma duży temperament, który w jej rodzinie był jak najbardziej akceptowany. Bardzo szybko przekonała się jednak, **8** Próbowała się przystosować do społecznych oczekiwań, **9**

Ciągle gniewa ją to samo: nieprzestrzeganie prawa, także w drobiazgach. Codziennie w pracy obserwuje, **10** jest jej ukrywanie. Jednak w pracy Agata zachowuje spokój.

A. ale szybko zrezygnowała.

B. jest policjantką od lat

C. każde z nas czuło się kochane i bezpieczne.

D. kiedy ukradziono jej wymarzone adidas.

E. że bardzo mocno wierzyła w zasady i ideały,

F. że jej rodzina była szczęśliwa i kochająca.

G. że koleżanki i koledzy kłamią.

H. że najgorszym sposobem radzenia sobie ze złością

I. że nie można kłamać i kraść

J. że otoczenie nie lubi gniewnych dziewczynek.

K. że wszystkie rodziny są takie same.

XXV. Proszę przeczytać podany poniżej tekst i dopasować usunięte z niego fragmenty zgodnie z podanym przykładem.

____/7 p. (7 x 1 p.)

Tylko połowa Polaków czyta książki

56 proc. Polaków powyżej 15 roku życia czyta książki. **C⁰** – wynika z badań czytelnictwa Polaków. Takie badania prowadzi Biblioteka Narodowa **1**. Dane zostały

zebrane przez Instytut Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej i przedstawione na konferencji podczas Krajowych Targów Książki.

W 2001 roku 2. Większość z tych, których zakwalifikowano jako czytających książki, to osoby, które po lekturę sięgają bardzo rzadko i czytają mniej niż 6 książek w ciągu roku. 3 W 2002 r. statystyczna biblioteka kupiła 5,2 książki na 100 mieszkańców. Jednocześnie Polacy coraz chętniej korzystają z bibliotek, 4. Spada wskaźnik wypożyczeń do domu, natomiast więcej osób czyta w bibliotece. Jest to wynik zmian w rodzaju czytanych przez Polaków książek – 5.

Najwięcej kupuje się i czyta książek szkolnych (lektury szkolne, podręczniki). 6 i książki sensacyjno-kryminalne. Kupujący, po podręcznikach, w drugiej kolejności zaopatrywali się w literaturę encyklopedyczno-poradnikową (26 proc.), następnie w literaturę fachową (13 proc), dziecięco-młodzieżową (11 proc), powieści obyczajowo-romansowe.

7 ezoteryczno-ufologiczne oraz eseistyka, którymi interesowało się mniej niż 1 proc. nabywców.

- A. wskaźnik czytelnictwa był niższy i wyniósł zaledwie 54 proc
- B. w 2002 roku odnotowano o 2 proc. więcej czytelników
- C. **Co dziesiąty Polak w 2002 r. w ogóle nie czytał gazet, czasopism ani książek**
- D. systematycznie zbierając informacje z bibliotek publicznych
- E. Pod względem czytelnictwa plasujemy się więc wyżej od Greków i Portugalczyków.
- F. królują podręczniki, encyklopedie, literatura fachowa
- G. Na samym końcu tej listy plasują się wydawnictwa
- H. W następnej kolejności czytelnicy bibliotek sięgają po literaturę dziecięco-młodzieżową

PRZYKŁADOWY ZESTAW ZADAŃ

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

**Państwowa Komisja ds. Poświadczania Znajomości
Języka Polskiego jako Obcego**

I. Proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź zgodnie z podanym przykładem.

_____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Przykład:**0. Inwentaryzacja**

Ten napis można zobaczyć:

- a) w teatrze;
- b) w sklepie;**
- c) na drodze.

1. Straż pożarna – 997

Na ten numer dzwonimy kiedy:

- a) coś się pali;
- b) ktoś się źle czuje;
- c) ktoś kogoś zaatakował.

6. Objazd

Ten napis oznacza, że nie możemy:

- a) pojechać tą ulicą;
- b) chodzić tą ulicą;
- c) zatrzymywać się na tej ulicy.

2. Wstęp wzbroniony!

Ten napis oznacza, że:

- a) nie wolno tu parkować;
- b) nie wolno się tu zatrzymywać;
- c) nie wolno tu wchodzić.

7. Odbitka – 50 gr.

Ten napis można zobaczyć:

- a) w sklepie spożywczym;
- b) u fotografa;
- c) na basenie.

3. Bilety wyprzedane

Ten napis oznacza, że:

- a) biletów brak;
- b) można jeszcze kupić bilety;
- c) bilety będą następnego dnia.

8. Wykład odwołany

Ten napis oznacza, że wykład:

- a) odbędzie się później;
- b) odbędzie się w innym miejscu;
- c) nie odbędzie się.

4. Szatnia obowiązkowa

Ten napis oznacza, że:

- a) musimy tu zostawić płaszcz;
- b) możemy tu zostawić płaszcz;
- c) nie możemy tu zostawiać płaszcza.

9. Msze św. codziennie o godz. 18.00

Ten napis można zobaczyć:

- a) na parkingu;
- b) w sklepie spożywczym;
- c) w kościele.

5. Samoobsługa

Ten napis możemy zobaczyć:

- a) w biurze;
- b) w teatrze;
- c) w barze kawowym.

10. Zjazd do zajezdni

Ten napis można zobaczyć:

- a) na autobusie;
- b) na pociągu;
- c) na stacji benzynowej.

II. Proszę przeczytać fragmenty tekstów i zaznaczyć właściwą odpowiedź zgodnie z podanym przykładem.

____ /10 p. (10 x 1 p.)

Przykład:

0.

Prenumerata gazety to najlepszy prezent. Teraz możesz już w prenumeracie otrzymywać również wydania sobotnie. Każdą edycję można zamówić z dodatkiem lub bez.

0. Z tego tekstu wynika, że:

- a) wydanie sobotnie można zamówić tylko z dodatkiem;
- b) do tej pory nie było prenumeraty wydania sobotniego;**
- c) gazeta jest dostępna tylko w prenumeracie.

1.

Firma Eurofaktor S A ogłosiła konkurs na najlepszą pracę magisterską z zakresu finansów, bankowości, inwestycji lub rachunkowości. Każdy uczestnik konkursu ma możliwość ubiegania się o płatny staż w firmie, a zwycięzca otrzyma 10 tysięcy złotych.

1. Z tego tekstu wynika, iż:

- a) każdy uczestnik konkursu otrzyma 10 tysięcy złotych;
- b) wszyscy uczestnicy mają szansę ubiegania się o płatny staż;
- c) konkurs ogłosili autorzy prac magisterskich.

2.

Sąsiedzki Rynek Pracy, którego pomysłodawczynią jest pani Iwona, skupia pracodawców i pracowników, którzy są kojarzeni na podstawie bazy danych. Ci pierwsi wpłacają pieniądze na rzecz SRP. Pracownicy, po wykonaniu pracy, otrzymują talony, za które mogą zrobić zakupy w okolicznych sklepach. Cennik usług ustala SRP.

2. Z tego tekstu wynika, że:

- a) w niektórych firmach wynagrodzenie za pracę stanowią talony;
- b) pracownicy mogą kupować produkty tylko w pobliskich sklepach;
- c) pracownicy wykonują pracę bez wynagrodzenia.

3.

Ubezpieczenie autocasco to ochrona samochodu przed uszkodzeniem lub kradzieżą. Ale towarzystwo ubezpieczeniowe nie pokrywa kosztów naprawy pojazdu, gdy przytrafi się zwykła awaria. Bezstresową podróż zapewni dopiero ubezpieczenie assistance. Wówczas ubezpieczyciel pokrywa nie tylko koszty napraw, ale także organizuje pomoc, w tym medyczną, oraz opiekę nad kierowcą i pasażerami.

3. Z tego tekstu wynika, że:

- a) ubezpieczenie autocasco jest lepsze niż assistance;
- b) między ubezpieczeniami nie ma różnicy;
- c) ubezpieczenie assistance jest lepsze niż autocasco.

4.

Włodzimierz Korcz twierdzi, że jego popularność nie dorównuje talentowi. Ewa Bem uważa go za „absolutny talent muzyczny”. Podziwia go nie tylko za głos, ale także za łatwość grania na wszelkich instrumentach i talent kompozytorski. Według niej Zbigniew Wodecki to artysta pełen wdzięku.

4. Te opinie dotyczą:

- a) Włodzimierza Korcza;
- b) Ewy Bem;
- c) Zbigniewa Wodeckiego.

5.

Z systemu niełatwo się wycofać. Jeśli zdecydujesz się na to w ciągu tygodnia od podpisania umowy, firma musi ci zwrócić wpłacone pieniądze. Gdy jednak taką decyzję podejmiesz później, wówczas albo stracisz wszystko, co wpłaciłaś, albo będziesz musiała czekać na zwrot części pieniędzy do chwili rozwiązania grupy, co może potrwać nawet kilka lat.

5. Tekst informuje, że:

- a) jeśli zrezygnujesz z systemu po tygodniu, nic nie tracisz;
- b) musisz zrezygnować z systemu w ciągu tygodnia;
- c) nie ma możliwości zrezygnowania z tego systemu.

6.

Dla afgańskich dziewczyn buduje się szkołę artystyczną. Do tej pory nie mogły nawet uczyć się pisać. Teraz będą grać Mozarta, rzeźbić, tworzyć grafiki komputerowe. Katarzyna Pszczoła, wolontariuszka Polskiej Akcji Humanitarnej, w Kabulu jest już od ponad roku.

6. Tekst mówi, że:

- a) afgańskie dziewczęta nie mogą się uczyć;
- b) Katarzyna Pszczoła jest Afganką;
- c) Katarzyna Pszczoła jest dłużej niż rok w Afganistanie.

7.

Oglądanie telewizji jest szczególnie niewskazane dla małych dzieci. Najlepiej gdyby nasza pociecha nie znała „tego zajęcia” do ukończenia 2 roku życia. Trzylatkowi można zaproponować dziesięciminutowe seanse. Przedszkolaki potrafią się skupić trochę dłużej, ale nie powinny spędzać przed telewizorem więcej niż pół godziny.

7. Tekst informuje, że:

- a) przedszkolaki w ogóle nie powinny oglądać telewizji;
- b) dzieci do drugiego roku życia nie powinny oglądać telewizji;
- c) dzieci mające 3 lata mogą oglądać telewizję dłużej niż godzinę.

8.

Morze wyrzuca na brzeg różne skarby: muszle, kawałki drewna, sznurki. Można z nich zrobić efektowny naszyjnik lub coś innego.

8. Z tego tekstu wynika, że:

- a) skarby wyrzucane przez morze są na sprzedaż;
- b) z tego, co wyrzuca morze, da się zrobić coś dla siebie;
- c) to, co wyrzuca morze jest nieprzydatne.

9.

Pedagodzy brytyjscy skarżą się na nadmiar pracy i wciąż zmieniające się programy. Aby cudzoziemcy nie opanowali tamtejszych szkół, władze muszą spełnić wiele postulatów miejscowych nauczycieli.

9. Z tego tekstu wynika, że nauczyciele brytyjscy:

- a) są raczej zadowoleni z pracy;
- b) narzekają;
- c) strajkują.

10.

Adam będzie opiekować się Anią przez dwa lata. Potem prawdopodobnie wróci do pracy. – Na szczęście mam wyrozumiałego szefa, który obiecał, że praca będzie na mnie czekać – mówi Adam. Na razie robię wszystko dla Ani.

10. Z tego tekstu wynika, że:

- a) szef nie rozumie potrzeb Adama;
- b) Adam po dwóch latach wraca do pracy;
- c) dla Adama opieka nad Anią jest obecnie najważniejsza.

III. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć: P – gdy zdanie jest prawdziwe, F – gdy jest fałszywe, BI – gdy w tekście brakuje informacji na dany temat.

____ /10 p. (10 x 1 p.)

Małgorzata Pieńkowska

Gwiazda miesiąca

Jako dziecko pisała wiersze, płakała nad każdym umarłym ptaszkiem, pomagała osobom starszym.

– Chciałam być weterynarzem, lekarzem, nauczycielką. Pragnęłam pomagać ludziom.

Taka delikatna i wrażliwa, a uprawiała koszykówkę. Została nawet powołana do reprezentacji Polski junierek. Sport zabierał jej mnóstwo czasu, bardzo często wyjeżdżała z zespołem na obozy, zawody.

Do dzisiaj Małgorzata Pieńkowska jest wdzięczna trenerowi, że nie zabronił jej uczestniczyć w konkursach recytatorskich, a mógł przecież powiedzieć „nie”.

Bardzo ładnie mówiła wierszyki już w przedszkolu. Potem z łatwością przechodziła kolejne etapy eliminacji w konkursach. Grała też w teatrze amatorskim w Olsztynie. Do szkoły teatralnej dostała się za pierwszym razem.

– Mimo że to mama nauczyła mnie miłości do teatru, rodzice byli kompletnie zaskoczeni moją decyzją. W domu rozmawiało się o teatrze, o spektaklach, ciekawiło nas, kto jak zagrał, a nie że jest znany. Ja też postrzegałam aktorstwo jedynie jako zawód. Co więcej, od początku widziałam jego ciemne, ciężkie strony, a nie popularność i pieniądze. Dopiero potem bardzo się zdziwiłam, że ten zawód ludziom imponuje.

W teatrze uwielbiała swojego dyrektora, Kazimierza Dejmka.

– Czułam, że traktuje mnie jak ojciec. Często pożyczał mi pieniądze na chleb. W teatrze nie zarabia się dużo, znał więc moją kondycję finansową.

Gdy zaproponowano jej zagranie w reklamie telewizyjnej, zapytała Kazimierza Dejmka, czy może. „Za te pieniądze mogłabym mieć kawalerkę” – tłumaczyła.

– A ten mądry, wrażliwy człowiek popatrzył tylko na mnie i zażądał, bym wyszła. Nie chciałam, dopóki mi nie wytłumaczy, dlaczego tak uważa, nie powie, co mam zrobić. Godzinna rozmowa skończyła się jasnym komunikatem, że mam prawo wyboru. Nie zrobiłam tej reklamówki. Dziś uważam, że o kondycji aktora świadczy to, co robi w teatrze, telewizji, filmie, a reklamówka jest czymś w rodzaju wisienki na torcie.

		P	F	BI
0.	Przykład: Ten tekst opowiada o Małgorzacie Pieńkowskiej.	✓		
1.	W dzieciństwie Małgorzata marzyła o leczeniu zwierząt.			
2.	Małgorzata była reprezentantką Polski na mistrzostwach świata junierek.			
3.	Trener Małgorzaty pozwolił jej na udział w konkursach recytatorskich.			
4.	Rodzice Małgorzaty byli zdziwieni jej wyborem kierunku studiów.			
5.	Małgorzata została aktorką, gdyż pociągała ją popularność.			
6.	Kazimierz Dejmek był dyrektorem pierwszego teatru, w którym pracowała Małgorzata.			
7.	Małgorzata dobrze zarabiała będąc aktorką.			
8.	Małgorzata chciała zagrać w filmie reklamowym.			
9.	Kazimierz Dejmek doradził jej występ w telewizji.			
10.	Zdaniem Małgorzaty udział w reklamie jest ważny dla kariery aktora.			

IV. Proszę poukładać podane fragmenty tekstu w logiczną całość.

____ /10 p. (10 x 1 p.)

Maska

- ☒ 1 Czy jest bardziej romantyczny kraj niż Włochy? I bardziej romantyczne miasto niż Werona?
- ☐ z pamiątkami. Od razu wpadła mi w oko maska – taką samą, tylko większą, nosiła dziewczyna z balu. Kupiłem ją od razu. Teraz wisi na ścianie
- ☐ sami Włosi. Oprócz nas wszyscy byli w maskach i wyglądali niemal identycznie.
- ☐ gdzie William Szekspir umieścił akcję *Romea i Julii*. Na balkonie stała „etatowa Julia”,
- ☐ Spędziłem w nim kilka dni zeszłorocznego karnawału. Jeden wieczór zapamiętam na zawsze. Razem

- Jednak maska pewnej dziewczyny była inna, wyróżniała ją z tłumu. By dodać sobie odwagi, wypilem jeszcze jeden kieliszek szampana
- z którą można było zrobić sobie zdjęcie, a pod balkonem Romeo. Wokół targowisko
- z przyjacielem zostaliśmy zaproszeni na bal karnawałowy. Duża impreza, około 150 osób,
- i poprosiłem ją do tańca. Walce, tanga... Ciągłe ona i ja. Przetanńczyliśmy całą noc! Po południu wybrałem się
- w pokoju, przypominając Weronę i dziewczynę. Szkoda, że nie mogę pójść w niej na bal.
- na ostatni spacer po Weronie. Trafiłem w miejsce,

V. Proszę uzupełnić tekst słowami z ramki zgodnie z podanym przykładem.

Uwaga! W ramce znajduje się więcej wyrazów niż luk w tekście.

____ /5 p. (10 x 0,5 p.)

książek	zmieniania	wyrazach	uwagę	historie
komputera⁰	książki	obrazki	wzrok	
literki	informacje	wieku	czytania	bajek

Poczytaj mi mamo

Głośne czytanie dziecku pomaga rozwinąć wyobraźnię i odpocząć od telewizora czy **komputera⁰**. Trzeba jednak czytać tak, by zrozumiało tekst.

Codziennie przed snem przeczytaj dziecku coś ciekawego. Spędzisz miło czas z maluchem i rozbudzisz w nim miłość do ¹ – a przecież każda minuta lektury to jednocześnie minuta mniej gry na komputerze czy bezmyślnego ² telewizyjnych programów. Ale samo czytanie nie wystarczy. Okazuje się bowiem, że na tekście dziecko koncentruje ³ jedynie przez 5 sekund. Aż na 3 minuty jego ⁴ przyciąga za to każdy obrazek. Wykorzystaj więc to i czytaj maluchowi ⁵ bogato ilustrowane, pełne kolorowych fotografii

i rysunków. Dziecko będzie oglądało ⁶ i jednocześnie wysłucha całej historii. W trakcie ⁷, zwłaszcza dzieciom w wieku 4 – 5 lat, warto też pokazywać poszczególne literki, a potem te same literki w różnych ⁸. Nie jest tak, że dziecku te ⁹ wleczą jednym uchem, a wyleczą drugim. Zapamięta je, a potem łatwiej i szybciej nauczy się samo czytać. Nie wiesz, jak dobrać lekturę odpowiednio do ¹⁰? Zajrzyj na stronę: www.calapolskaczytadzieciom.pl.

KLUCZ

Klucz do przykładowych zadań

I.

1. a
2. c
3. a
4. b
5. b
6. a
7. b
8. c
9. a
10. b

II.

1. a
2. b
3. a
4. a
5. c
6. c
7. c
8. b
9. a
10. b

III.

1. b
2. c
3. b
4. b
5. c
6. a
7. c
8. c
9. c
10. c

IV.

1. b
2. b
3. a
4. c
5. c
6. c
7. a
8. b
9. b
10. a

V.

1. c
2. a
3. b
4. b
5. c
6. a
7. c
8. a
9. a
10. c

VI.

1. c
2. b
3. a
4. b
5. a
6. c
7. b

VII.

1. I
2. B
3. A
4. G
5. D
6. F
7. E
8. K
9. J
10. H

VIII.

1. K
2. I
3. F
4. B
5. C
6. G
7. A
8. D
9. E
10. H

IX.

1. H
2. E
3. G
4. B
5. C
6. F
7. I
8. D

X.

- A. 5
- B. 6
- C. 4
- D. 3
- E. 1
- F. 2

XI.

- 1. F
- 2. P
- 3. BI
- 4. P
- 5. F
- 6. F
- 7. BI
- 8. F
- 9. F
- 10. BI

XII.

- 1. P
- 2. P
- 3. F
- 4. P
- 5. F
- 6. F
- 7. F
- 8. P
- 9. F
- 10. F

XIII.

- 1. P
- 2. BI
- 3. P
- 4. F
- 5. P
- 6. P
- 7. BI
- 8. F
- 9. P
- 10. P

XIV.

- 1. A
- 2. D
- 3. H
- 4. B
- 5. I
- 6. F
- 7. J
- 8. C
- 9. K
- 10. G

XV.

- 1. K
- 2. F
- 3. B
- 4. E
- 5. H
- 6. J
- 7. G
- 8. D
- 9. I
- 10. C

XVI.

- 1. F
- 2. J
- 3. H
- 4. B
- 5. K
- 6. G
- 7. D
- 8. I
- 9. C
- 10. E

XVII.

2 4 9 7 10 1 8 5 3 6

XVIII.

1 10 8 3 5 4 7 9 6 11 2 12 *lub*
1 7 8 3 6 10 5 9 4 11 2 12

XIX.

1 3 7 5 9 11 2 10 4 8 6

XX.

- 1. przede
- 2. istnienia
- 3. bożkiem
- 4. opowiada
- 5. zaufał
- 6. wyliczył
- 7. ukochany
- 8. nieszczęśliwych
- 9. tragedii
- 10. chłopiec

XXI.

- 1. mówi
- 2. gest
- 3. nogi
- 4. zwyczaj
- 5. Włosi
- 6. polską
- 7. stanowiska
- 8. uważają
- 9. drugiej
- 10. osoby

XXII.

1. pieniędzy
2. propozycje
3. najbliższych
4. ramieniu
5. miłości
6. sygnał
7. studiowała
8. ze sobą
9. wydawało się
10. zamieszkać

11. zostały
12. Pracują
13. wyjątkowym
14. kontrakcie
15. podjęli
16. bezpiecznie
17. opieka
18. wsiadła
19. kontynencie
20. zostaje

XXIII.

1. C
2. E
3. B
4. F
5. D
6. G
7. I
8. H

XXIV.

1. F
2. C
3. K
4. I
5. E
6. G
7. D
8. J
9. A
10. H

XXV.

1. D
2. A
3. E
4. B
5. F
6. H
7. G

Klucz do przykładowego zestawu zadań

I.

1. a
2. c
3. a
4. a
5. c
6. a
7. b
8. c
9. c
10. a

II

1. b.
2. a
3. c
4. c
5. b
6. c
7. b
8. b
9. b
10. c

III.

1. P
2. BI
3. P
4. P
5. F
6. BI
7. F
8. P
9. F
10. F

IV.

1	10	4	8	2	5	9	3	6	11	7

V.

1. książek	6. obrazki
2. zmieniania	7. czytania
3. uwagę	8. wyrazach
4. wzrok	9. informacje
5. książki	10. wieku